Lietas Nr. C30353114
Lietas arhīva Nr. C08-0206/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Alūksnē 2014.gada 29.aprīlī

Alūksnes rajona tiesas tiesnese S.Vilciņa rakstveida procesā izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ExpressCredit" (reģ.Nr.40103252854) maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu un

konstatēja

2014.gada 4.februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ExpressCredit" (turpmāk tekstā – Prasītāja) prasības pieteikums maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – Atbildētāja).

Prasības pieteikums pamatots ar Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717. un 1720.panta pirmo daļu, Civlprocesa likuma 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu un 406.^{8}panta trešo daļu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai aizdevuma summu Ls 200, komisiju Ls 50 un līgumsodu Ls 200, kopā Ls 450, kas tiek pārrēķināts pēc Latvijas Bankas kursa 0,702804 uz 640 *euro*, nosakot Prasītājas tiesības uz laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% apmērā gadā no pamatparāda – aizdevuma summas Ls 200 (284,57 *euro*). Prasītāja lūdz piedzīt no Atildētājas tiesāšanās izdevumus, kas sastāv no valsts nodevas 96,04 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem 4,70 *euro*.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2014.gada 11.februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pieņemts lēmums par pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu un Atbildētājai uz deklarēto dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa (lietas 19.lapa).

Pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas ierosinājuma, saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja nolēmusi šo lietu nodot izskatīšanai Alūksnes rajona tiesai.

Ar Alūksnes rajona tiesas 2014.gada 20.marta lēmumu civillieta sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ExpressCredit" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu pieņemta izskatīšanai un nolemts izskatīt lietu rakstveida procesā 2014.gada 29.aprīlī, nosakot, ka minētajā datumā sprieduma norakstu varēs saņemt Alūksnes rajona tiesas kancelejā. 2014.gada 20.martā ierakstītā sūtījumā tiesa nosūtījusi pusēm paziņojumu par lietas izskatīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, bet otrā daļa paredz, ka, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķēršli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tādēļ tiesa uzskata, ka Atbildētāja par prasību ir informēta un lietu var izskatīt rakstveida procesā. Līdz sprieduma taisīšanai lietā Atbildētāja tiesai rakstveida paskaidrojumus nav iesniegusi. Prasības summas apmēru un aprēķinu nav apstrīdējusi, nav lūgusi lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa nolēma izskatīt lietu rakstveida procesā.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā noskaidrots, ka 2012.gada 25.janvārī starp /pers. A/ kā aizņēmēju un SIA „Lombards24.lv" kā aizdevēju noslēgts Aizdevuma līgums Nr.K26-00000200, saskaņā ar kuru aizņēmējai izsniegts aizdevums Ls 200 apmērā ar aizdevuma atmaksas datumu – 2012.gada 24.februārī (lietas 13.lapa).

Atbilstoši Uzņēmuma reģistra 25.06.2012. lēmumam Nr.6-12/85823/1 (lietas 16.lapa), SIA „Lombards24.lv" mainīts nosaukums uz SIA „ExpressCredit", līdz ar to, tiesa atzīst, ka SIA „ExpressCredit" ir prasījuma tiesības pret Atbildētāju.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojumu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar Līguma 3.1.punktu, aizņēmējs atmaksā aizdevējam aizdevumu, komisiju, kā arī citus maksājumus, kas aprēķināti saskaņā ar līguma noteikumiem, aizdevuma summas atmaksas datumā, veicot pārskaitījumu uz Līgumā norādīto aizdevēja kontu vai aizdevēja klientu apkalpošanas centros.

Atbilstoši Līguma vispārīgajai sadaļai, komisija par aizdevuma summas izmantošanu ir Ls 50.

No prasības pieteikuma izriet, ka Atbildētāja aizdevumu un pielīgto komisijas maksu noteiktajā termiņā neatlīdzināja, lai gan Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu. Aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis (Civillikuma 1943.pants).

Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniegusi, iebildumus pret prasībā minētajiem apstākļiem nav izteikusi, noslēgtā līguma tiesiskumu, aizdevuma summas saņemšanas faktu un parāda aprēķinu nav apstrīdējusi, kā arī nav iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības ar Prasītāju būtu nokārtojusi un parādu samaksājusi, lai gan, atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajai daļai, samaksas izdarīšanas pierādīšanas pienākums gulstas uz parādnieku. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus – faktu, ka Atbildētāja pielīgtās saistības nav izpildījusi un aizdevumu kopā ar pielīgto komisijas maksu noteiktajā termiņā, kārtībā un apmērā Prasītājai nav atmaksājusi.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasījums par neatmaksātās aizdevumu pamatsummas Ls 200 jeb 284,57 *euro* apmērā un komisijas maksas Ls 50 jeb 71,14 *euro* apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Vienlaicīgi, tiesa atzīst, ka noraidāms prasījums daļā par līgumsoda piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Atbilstoši Līguma 6.2.punktam, ja aizņēmējs kavē Līgumā noteiktos maksājumus, aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu pamatnoteikumos noteiktā apmērā (1%) no aizdevuma summas par katru kavējuma dienu.

Kā izriet no prasības pieteikuma, Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu par laika periodu no 25.02.2012. līdz 03.06.2012. Ls 200 apmērā.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš formulētiem standartlīgumiem (Direktīvas 3.panta 2.punkts).

Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams konkrētajā gadījumā noslēgts tipveida līgums, jo tiesa nekonstatē, ka puses būtu apspriedušas līguma noteikumus, katru atsevišķi. Līgums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējas ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2011, kur vērtēta līgumsoda apmēra pamatotība, likumā nevar būt ietverta tāda līgumsoda būtība, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai.

Kā redzams, konkrētajā gadījumā pielīgts līgumsods 1% dienā no aizdevuma summas par katru dienu un, ja nokavējums būtu

aprēķināts par vienu gadu, tad līgumsods ievērojami pārsniegtu pamatparādu. Turklāt Prasītāja nepamatoti aprēķinājusi līgumsodu pēc līguma darbības termiņa beigām, iestājoties saistību izpildes termiņam 24.02.2012. (Nr.SKC-644/2013).

Tiesa uzskata, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var vairākkārtīgi pārsniegt aizdevuma pamatsummu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, un proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Tiesas ieskatā, Prasītājai ir tiesības līgumā ietvert līgumsodu par saistību pienācīgu nepildīšanu, bet līgumsoda apmēram jābūt samērīgam.

Ņemot vērā minēto, 2012.gada 25.janvāra Aizdevuma līguma Nr.K26-00000200 6.2.punktā un vispārīgajos noteikumos ietvertais līgumsoda apmērs ir atzīstams par netaisnīgu, tādējādi uz patērētāju nav piemērojams.

Tā kā Atbildētāja nav izpildījusi ar Līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka Atbildētājai Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Tiesa, interpretējot Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.pantā ietvertās tiesību normas par līgumsaistību izpildi un līgumsoda samaksu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, līgumsoda apmēru Ls 25 jeb 35,57 *euro* vērtē kā samērīgu un pietiekošu attiecībā pret pamatparādu, līdz ar to prasījums daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir Ls 275 jeb 391,29 *euro*, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam, no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenama valsts nodeva par prasību Ls 50 jeb 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 jeb 4,70 *euro*, kopā Ls 53,30 jeb 75,84 *euro*.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204^{1}.panta pirmo daļu, spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 42., 92. - 97., 189. – 193., 195., 199. un $204.^{1}$ un $250.^{25}$ panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ExpressCredit" maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/ (personas kods /personas kods/, deklarētā dzīves vieta /adrese/) par labu SIA „ExpressCredit" (reģistrācijas Nr.40103252854, juridiskā adrese Raunas iela 44 k-1, Rīga, LV-1039) neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 284,57 *euro* (divi simti astoņdesmit četrus *euro* un 57 centus jeb Ls 200), komisijas maksu 71,14 *euro* (septiņdesmit vienu *euro* un 14 centus jeb Ls 50), līgumsodu 35,57 *euro* (trīsdesmit piecus *euro* un 57 centus jeb Ls 25), kopā 391,29 *euro* (trīs simti deviņdesmit vienu *euro* un 29 centus jeb Ls 275)

Piedzīt no /pers. A/ (personas kods /personas kods/) par labu SIA „ExpressCredit" (reģistrācijas Nr.40103252854) tiesāšanās izdevumus 75,84 *euro* (septiņdesmit piecus *euro* un 84 centus jeb Ls 53,30), tajā skaitā valsts nodevu 71,14 *euro* (septiņdesmit vienu *euro* un 14 centus jeb Ls 50) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (cetrus *euro* un 70 centus jeb Ls 3,30).

Naudas līdzekļi pārskaitāmi uz prasītāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ExpressCredit", reģistrācijas Nr.40103252854, kontu LV15RIBR00118801N0000 AS „Reģionālā investīciju banka", SWIFT RIBRLV22.

Noteikt SIA „ExpressCredit", reģistrācijas Nr.40103252854, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, nepārsniedzot tās apmēru.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma (2014.gada 29.aprīļa) Vidzemes apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Alūksnes rajona tiesā.

Tiesnese S.Vilciņa